

Dla kogo dłuższe urlopy macierzyńskie

Od nowego roku zwiększony został wymiar urlopu macierzyńskiego. Skorzystają z tego nie tylko osoby, które dopiero pójną na taki urlop. Ustawodawca zagwarantował bowiem automatyczne przedłużenie urlopu tym, którzy korzystali z niego 1 stycznia 2009 r.

Czy liczba kolejnych porodów ma znaczenie

Wychowuję adoptowanego syna (w wieku 10 lat). W ubiegłym roku urodziłam moje pierwsze dziecko i z tego tytułu korzystam z 20-tygodniowego urlopu macierzyńskiego, który skończy się w dniu 18 lutego. Czy zmienione przepisy o urloпах macierzyńskich przewidują w takim przypadku wydłużenie urlopu o dwa tygodnie.

Nie

Zgodnie ze zmienionymi przepisami, obowiązującymi od 1 stycznia pracownicy przysługuje obecnie urlop macierzyński w wymiarze:

- 20 tygodni w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie,
- 31 tygodni w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie,
- 33 tygodni w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie,
- 35 tygodni w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie,
- 37 tygodni w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie.

Nowy wymiar urlopu macierzyńskiego ma zastosowanie także do osób korzystających z takiego urlopu w dniu 1 stycznia. Jak widać, w pani przypadku wymiar urlopu macierzyńskiego nadal wynosi 20 tygodni. Od nowego roku wymiar urlopu macierzyńskiego nie zależy już bowiem od tego, czy jest to pierwszy, czy też następny poród. Nowe przepisy kodeksu pracy określające wymiar urlopu macierzyńskiego przewidują w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie urlop w wymiarze 20 tygodni, niezależnie od tego, czy jest to pierwszy, czy kolejny poród, oraz niezależnie od tego, czy pracownica wychowuje wcześniej adoptowane dziecko.

Podstawa prawna

- Art. 180 ustawy z 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 1998 r. nr 21, poz. 94 z późn. zm.).

Czy urlop macierzyński może być przerwany

Chciałabym wiedzieć, czy kobieta zawsze musi wykorzystać urlop macierzyński w całości. Czy są sytuacje, np. jej zły stan zdrowia, które uzasadniają jego przerywanie?

Tak

Pracownica - po wykorzystaniu po porodzie co najmniej 14 tygodni urlopu macierzyńskiego - ma prawo zrezygnować z pozostałej części tego urlopu. W takim przypadku niewykorzystanej części urlopu macierzyńskiego udziela się pracownikowi - ojcu wychowującemu dziecko, na jego pisemny wniosek. Pracownica powinna zgłosić pracodawcy pisemny wniosek w sprawie rezygnacji z części urlopu macierzyńskiego, najpóźniej na siedem dni przed przystąpieniem do pracy. Do takiego wniosku należy dołączyć zaświadczenie pracodawcy zatrudniającego ojca dziecka, potwierdzające termin rozpoczęcia urlopu macierzyńskiego przez tego ojca (wskazany w jego wniosku o udzielenie urlopu), przypadający bezpośrednio po terminie rezygnacji z części urlopu macierzyńskiego przez matkę dziecka.

Ponadto zgodnie z nowymi przepisami, od 1 stycznia, po wykorzystaniu przez matkę dziecka po porodzie urlopu macierzyńskiego w wymiarze 8 tygodni - w sytuacji gdy matka dziecka wymaga opieki szpitalnej ze względu na stan zdrowia uniemożliwiający jej sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem - prawo do części urlopu macierzyńskiego, odpowiadającej okresowi pobytu przez nią w szpitalu, przysługuje pracownikowi - ojcu wychowującemu dziecko. Urlop macierzyński matki przerywa się wówczas na okres, w którym z takiego urlopu korzysta ojciec dziecka. Jednak łączny wymiar urlopu macierzyńskiego przysługującego matce i ojcu nie może przekroczyć wymiaru urlopu określonego w art. 180 k.p.

Ponadto jeżeli to dziecko wymaga opieki szpitalnej, to matka, która wykorzystała po porodzie 8 tygodni urlopu macierzyńskiego, pozostałą część tego urlopu może wykorzystać w późniejszym terminie, po wyjściu dziecka ze szpitala.

Podstawa prawna

- Art. 180, art. 181 ustawy z 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 1998 r. nr 21, poz. 94 z późn. zm.).

Czy ojciec skorzysta z dłuższego urlopu

W ubiegłym roku urodziłam bliźniaki i z tego tytułu korzystałam z urlopu macierzyńskiego w wymiarze 28 tygodni. Po 14 tygodniach urlopu z dalszej jego części, tj. z 14 tygodni urlopu, korzysta ojciec dziecka. Jego urlop miałby się skończyć 10 lutego. Czy ojciec dziecka będzie mógł dłużej przebywać na tym urlopie.

Tak

Fakt podzielenia się urlopem między rodzicami dziecka nie ma żadnego znaczenia przy ocenie prawa do skorzystania z dłuższego wymiaru tego urlopu w związku ze zmianami wprowadzonymi do kodeksu pracy od 1 stycznia 2009 r. W przypadku urodzenia bliźniaków wymiar urlopu macierzyńskiego wynosi obecnie 31 tygodni, co oznacza, że w stanie faktycznym przedstawionym w pytaniu ojciec dziecka będzie mógł korzystać z urlopu o trzy tygodnie dłużej (31-28=3).

Podstawa prawna

- Art. 180 par. 1, 5-6³ ustawy z 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 1998 r. nr 21, poz. 94 z późn. zm.).

Czy ważna będzie data udzielenia urlopu

Od przyszłego roku będzie można korzystać z dodatkowego urlopu macierzyńskiego. Czy wymiar tego urlopu będzie zależał od daty jego udzielenia?

Tak

Zgodnie z nowymi przepisami, począwszy od 1 stycznia 2010 r., pracownica będzie miała prawo do - fakultatywnego - dodatkowego urlopu macierzyńskiego w wymiarze docelowo (w 2014 r.):

- do 6 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie,
- do 8 tygodni - w przypadkach urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie.

Dodatkowy urlop macierzyński będzie udzielany jednorazowo, w wymiarze tygodnia albo jego wielokrotności, bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego. Urlop taki będzie udzielany na pisemny wniosek pracownicy - składany w terminie nie krótszym niż siedem dni przed rozpoczęciem korzystania przez nią z tego dodatkowego urlopu (pracodawca będzie obowiązany uwzględnić taki wniosek).

W okresie przejściowym, wymiar dodatkowego urlopu macierzyńskiego - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie - będzie wynosić:

- w 2010 r. i 2011 r. - do 2 tygodni,
- w 2012 r. i 2013 r. - do 4 tygodni.

A w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie:

- w 2010 r. i 2011 r. - do 3 tygodni,
- w 2012 r. i 2013 r. - do 6 tygodni.

Pracownicy korzystający w dniu 1 stycznia 2012 r. z dodatkowego urlopu macierzyńskiego w wymiarze przewidzianym do końca 2011 roku będą mieli prawo do części dodatkowego urlopu - w wymiarze odpowiadającym różnicy między podwyższonym (od 2012 roku) a dotychczasowym wymiarem dodatkowego urlopu. Podobnie pracownicy korzystający w dniu 1 stycznia 2014 r. z dodatkowego urlopu macierzyńskiego w wymiarze przewidzianym do końca 2013 r. będą mieli prawo do części dodatkowego urlopu - w wymiarze odpowiadającym różnicy między podwyższonym (od 2014 roku) a dotychczasowym wymiarem dodatkowego urlopu.

Części dodatkowego urlopu, o których mowa powyżej, będą udzielane jednorazowo w wymiarze tygodnia albo jego wielokrotności, bezpośrednio po wykorzystaniu dodatkowego urlopu macierzyńskiego - na pisemny wniosek składany w terminie nie krótszym niż trzy dni przed rozpoczęciem korzystania z takiej części urlopu.

Podstawa prawna

- Art. 182¹ ustawy z 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 1998 r. nr 21, poz. 94 z późn. zm.).
- Art. 12-13 ustawy z 6 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 237, poz. 1654).

Czy dostanę urlop ojcowski

W dniu 12 stycznia urodziła się moja córka. Słyszałem, że pracownikowi - ojcu wychowującemu dziecko przysługuje urlop ojcowski, ale dopiero od 2010 roku. Czy będą mógł skorzystać z takiego urlopu i jaki jest jego wymiar.

Tak

Zgodnie z art. 14 ustawy z 6 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 237, poz. 1654) - wymiar urlopu ojcowskiego w 2010 roku wyniesie 1 tydzień. Ponieważ, w myśl nowego art. 182³ k.p. skorzystanie z urlopu ojcowskiego jest możliwe do ukończenia przez dziecko 12. miesiąca życia - w opisanym przypadku udzielenie urlopu ojcowskiego może mieć miejsce na początku stycznia 2010 roku. Pracownik powinien złożyć pisemny wniosek o udzielenie urlopu ojcowskiego w terminie nie krótszym niż siedem dni przed rozpoczęciem korzystania z urlopu. Taki wniosek wiąże pracodawcę, co oznacza, że jest obowiązany udzielić pracownikowi urlopu ojcowskiego.

Podstawa prawna

- Art. 182³ ustawy z 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 1998 r. nr 21, poz. 94 z późn. zm.).

Czy urlop zależy od liczby dzieci

Mamy zamiar adoptować rodzeństwo. Czy w razie przyjęcia kilkorga dzieci na wychowanie przysługujący z tego tytułu urlop będzie dłuższy? Czy również w przypadku tego urlopu ważna jest liczba adoptowanych dzieci?

Tak

Zgodnie z przepisami obowiązującymi od 1 stycznia pracownik, który przyjął dziecko na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka lub który przyjął dziecko na wychowanie jako rodzina zastępcza - z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem - ma prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w wymiarze:

- 20 tygodni w przypadku przyjęcia jednego dziecka,
 - 31 tygodni w przypadku jednoczesnego przyjęcia dwojga dzieci,
 - 33 tygodni w przypadku jednoczesnego przyjęcia trojga dzieci,
 - 35 tygodni w przypadku jednoczesnego przyjęcia czworga dzieci,
 - 37 tygodni w przypadku jednoczesnego przyjęcia pięciorga i więcej dzieci
- nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10. roku życia.

Jeżeli pracownik przyjął dziecko w wieku do 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, do 10. roku życia, jeśli wiek adoptowanego dziecka uniemożliwia wykorzystanie urlopu w wymiarze co najmniej 9 tygodni, to ma on prawo do 9 tygodni urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego.

Podstawa prawna

- Art. 183 ustawy z 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 1998 r. nr 21, poz. 94 z późn. zm.).

Czy urlop ojcowski też będzie wydłużony

Wymiar urlopu ojcowskiego będzie się w kolejnych latach zmieniał. Kiedy pracownik będzie mógł skorzystać z tego urlopu w pełnym wymiarze?

Tak

Z urlopu ojcowskiego pracownik - ojciec wychowujący dziecko będzie mógł skorzystać od 1 stycznia 2010 r. Docelowo jego wymiar wyniesie dwa tygodnie. W okresie przejściowym, to jest w 2010 i w 2011 roku, wymiar urlopu ojcowskiego będzie wynosić 1 tydzień. Ojciec korzystający w dniu 1 stycznia 2012 roku z urlopu ojcowskiego w wymiarze przewidzianym do 2011 roku będzie miał prawo do części urlopu w wymiarze odpowiadającym różnicy między podwyższonym (od 2012 roku) a dotychczasowym wymiarem urlopu ojcowskiego. Wskazana wyżej część urlopu ojcowskiego zostanie udzielona bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu w dotychczasowym wymiarze - na pisemny wniosek złożony w terminie nie krótszym niż trzy dni przed rozpoczęciem korzystania z takiej części urlopu.

Podstawa prawna

- Art. 182³ ustawy z 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 1998 r. nr 21, poz. 94 z późn. zm.).
- Art. 14-15 ustawy z 6 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 237, poz. 1654).

Źródło: GP Artykuł z 22 stycznia 2009